

ВИХОВАННЯ ПАТРІОТА НА ЗАСАДАХ ДУХОВНОЇ ОСВІТИ

В.М. Попович

Україна, м. Запоріжжя, Запорізький національний технічний університет

«Церква виховує не тільки духовно, а й патріотизм,
любов до рідної землі, на якій ми живемо»
(прот. Кригін М.)

Вступ. В православній богословській освіті існують напрямки, які визначають її вплив на формування патріотично-направленої особистості – морального та православного виховання особистості священнослужителя, який зможе бути не тільки духівником але й патріотом своєї держави.

Основна частина. З любові до Вітчизни і до свого народу випливає та найвища жертвна любов, яка називається самопожертвою. Саме таку високу оцінку дав Господь наш Ісус Христос: «Ніхто більшої любові не має над ту, як хто свою душу поклав би, за друзів своїх» (Ін.15: 13). В мирні дні самопожертва християнина має проявлятися в його самовідданій праці, направленій на добро і процвітання Вітчизни та свого народу. У дні неспокійні, у дні війни, небезпеки вона має проявлятися в готовності пожертвувати своїм життям заради спасіння Вітчизни, заради незалежності свого народу. Хоча, військовослужбовці в стані самопожертви знаходяться і в мирні часи. Військова служба, як і діяльність людини в будь-якій іншій сфері суспільного життя, благословенна Богом.

Діяльність священнослужителів повинна широко охоплювати і армію. В силу того, що військові формування мають закритий тип і відповідний контингент, для духовної праці із військовослужбовцями з часом стали призначатися окремі військові священники. Тому не дивно, що вже з початку XII ст. знаходимо перші дані про наявність військового духовенства на теренах України-Русі. Згідно з літописними даними, під час походу на половців у 1111 р. князь Володимир Мономах поставив священників, щоб вони їхали попереду війська і співали тропарі та кондаки на честь Чесного Хреста і канони Пресвятій Богородиці.

Стосовно сучасного відношення Церковного строю до виховання громадського суспільства, не буде лишнім згадати про те, що вже понад 10 років при Київській Духовній Академії, управлінням духовно-патріотичного виховання проводяться курси для офіцерів Української армії, Служби безпеки України. Державної митної служби та

інших силових відомствах.

Почуття патріотизму є одним із найважливіших духовних чинників особистості. Це почуття характеризує тов. високий рівень духовного розвитку людини, проявляється в співпереживанні, любові до ближнього, самореалізації на благо своєї країни, Батьківщини. Формування патріотизму в людині є обов'язковою ланкою не лише батьків, вихователів, педагогів але й всіх духовних інститутів, розпочинаючи з приходських храмів і закінчуючи духовними освітніми закладами. Система духовної освіти повинна сприяти виробленню толерантного мислення, прихильності своїй національній спадщині і усвідомленню його ролі і місця в світовому духовному розвитку, також пошані і відкритості до всіх інших систем і традицій. Тільки глибока і усвідомлена любов до своєї спадщини спонукає людину з повагою відноситися до відчуттів інших, бути небайдужим до трагедій Вітчизни і народу.

Висновки. Отже, сьогодні є всі умови для якісно нового етапу виховання в суспільстві духовно-патріотичного громадянина України. Система духовної освіти в Україні є саме тим важливим інститутом, котрий має змогу формувати в особистості не тільки національну свідомість але й насагу до духовної єдності поколінь.

Література:

1. Бугайцева Г. Принципи патріотичного виховання учнівської молоді (зі спадщини Григорія Ващенко) // Історія в школі. – 1999. – № 5. – С. 7-10.
2. Гонський В. Патріотизм як основа сучасного виховання та ідеології держави / В. Гонський // Рідна школа. – 2001. – № 2. – С. 9–14. [Роль, функції та структура патріотизму. Особливості та закономірності його формування].
3. Програма патріотичного виховання дітей та учнівської молоді // Світ виховання. -2007. - № 1 (20). – С. 23-34.
4. Сухомлинський В. Вибрані твори у 5 т. – К.: Радянська школа, 1976.